

Utbildningsinspektion i Kullens skola, grundskola F-6 samt träningsskola 1-10

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Kullens skola den 9-10 maj 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kullens skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Kullens skola intervjuades elever, lärare, elevassistent, skolsköterska, skollärdning samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och grundskolans årskurser 1- 6 samt träningsskolans årskurser 1-10. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Kullens skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	147
Förskoleklass	38
Grundskola	196
Obligatorisk särskola	17

På Kullens skola finns förskoleklass, grundskolans årskurser 1–6, särskolans träningsskola årskurser 1–10, fritidshem samt en så kallad fritidsklubb för elever i årskurserna 3–6. Skolan är belägen i Kungälv's tätort. Till rektorsområdet hör två förskolor. Dessa har inte besökts vid inspektionstillfället. Skolans personal och elever arbetar i arbetslag. Skolan leds av en rektor samt två biträdande rektorer. Skolan har nyligen bytt rektor och vid inspektionstillfället hade nuvarande rektorn innehaft sin tjänst cirka fyra månader.

Klasserna i grundskolan är organiserade så att det finns två åldersbundna förskoleklasser, fyra åldersblandade klasser för elever i årskurserna 1–3 samt fyra åldersblandade klasser för elever i årskurserna 4–6. I träningsskolan är klasserna organiserade så att det finns fyra åldersblandade klasser. I en av träningsklasserna är två sexåringar placerade.

Skolan är belägen i ett suterränghus. En fritidsgård är placerad i bottenvåningen under kvällstid. Då skolan planerades var tanken att det skulle bedrivas åldersblandad verksamhet med ett samarbete mellan klasser för yngre elever samt klasser för äldre elever. Träningsklasserna är placerade centralt i skolans lokaler.

På skolan finns ett antal elever med annat modersmål än svenska. Dessa elever har ofta varit i Sverige några år.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Kullens skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Kullens skola utvecklar kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Stämningen på skolan är positiv och välkomnande. På skolan samarbetar de olika yrkeskategorierna och tar tillvara på respektive yrkesgrupps kompetenser. Skolans sätt att organisera gör att lärarna känner alla elever och att eleverna upplever en kontinuitet i skoltillvaron. Träningsskolans elever deltar efter förmåga i grundskolans verksamhet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör stärka grundskolans elevers möjligheter att ha ett reellt inflytande över undervisningen och verksamheten på skolan.
- Skolan bör utveckla den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Skolan bör utveckla arbetet med att tydliggöra målen för eleverna i grundskolan.

- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas så att den blir ett redskap för skolans kvalitetsarbete.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elevens val erbjuds inte i överensstämmelse med författningarna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Undervisningen i svenska som andraspråk anordnas inte i stället för undervisning i svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2 samt de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, engelska och matematik följs genom återkommande diagnoser och nationella prov i årskurs 5. Resultaten fluktuerar mellan åren. Skolan analyserar resultaten och diskuterar utifrån dem vilka satsningar som skall göras i de olika ämnena. Lärarna uppger att de gör bedömningar av kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Dessa bedömningar finns inte dokumenterat utan sker i det löpande pedagogiska arbetet. Lärarna berättar att eleverna kan få stöd därför att de riskerar att inte nå målen i till exempel geografi. Vid samtal med inspektörerna framkommer dock att det främst är i ämnena svenska, engelska och matematik kunskapsbedömningar görs.

Normer och värden

Inspektörerna bedömer att det råder en trygg och välkomnande stämning på skolan. Eleverna tar ansvar för sin miljö och för varandra. De uppger att kränkningar sällan förekommer.

Enligt Lpo 94 skall skolan sträva efter att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö. Vidare skall läraren se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Eleverna i grundskolan vid Kullens skola uppger att det inflytande de har via elevrådet är mycket begränsat och att de sällan får positiv respons på de förslag de har. Inflytandet över hur arbetet kring gemensamma teman skall läggas upp i klassen är enligt eleverna mycket begränsat. Oftast presenterar läraren utan diskussion med eleverna hur arbetet skall genomföras. Inspektörerna bedömer att skolan bör stärka elevernas möjligheter att ha ett reellt inflytande över undervisningen och verksamheten på skolan.

Vid lektionsbesök framkommer att eleverna i träningsskolan ges stora möjligheter att påverka aktiviteterna i det dagliga arbetet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern

kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt intentionerna i Lpo 94 skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. För att kunna ha ett reellt inflytande över sitt lärande i en målstyrd skola måste eleverna känna till vilka målen för utbildningen är. Vid inspektörernas samtal med elever och lärare framkommer att det varierar mellan klasserna om eleverna görs medvetna om målen för utbildningen. Eleverna har oftast stort förtroende för sina lärare och säger att de lär sig bra saker men kan inte relatera till vilka mål de skall nå. Enligt inspektörernas bedömning är elevernas möjlighet att ha inflytande över sitt lärande och över arbetsformer av varierande kvalitet på Kullensskolan. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med att tydliggöra målen för eleverna och därigenom också ge alla elever förutsättningar för att ha inflytande över det egna lärandet.

Eleverna är som beskrivits ovan trygga och det råder en god ton på skolan. Inspektörerna bedömer att skolan har ett väl fungerande arbete kring den värdegrund som skolan vilar på. Dock vill inspektörerna uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Vid inspektionstillfället hade Kullens skola en föråldrad mobbningsplan. Den behandlade till exempel inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Innehåll och organisering

Den åldersblandade organiseringen underlättar enligt lärarna möjligheten att i undervisningen ta hänsyn till varje elevs förutsättningar och behov. Det förekommer ett samarbete mellan klasserna så att eleverna kan få arbeta på den nivå som passar eleven för tillfället. Vid det sista utvecklingssamtalet inför övergång till en ny klass, det vill säga på vårterminen i förskoleklass respektive i årskurs 3, är personal från mottagande klass med. Detta ger föräldrar och elev ett utmärkt tillfälle att lära känna mottagande lärare samt att överföra kunskap om eleven och dess kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att detta underlättar en kontinuitet i arbetet med eleven. Det innebär dessutom en ökad trygghet för eleven och dess vårdnadshavare.

Utvärdering av lärandet

Som tidigare nämnts genomförs kontinuerliga diagnoser i ämnena matematik, engelska och svenska för att följa och utvärdera elevernas lärande. I övriga ämnen dokumenteras inte elevernas kunskapsutveckling i relation till mål att uppnå för respektive ämne. Lärarna uppger dock att en sådan bedömning görs i samtliga ämnen även om den inte dokumenteras. Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsut-

veckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna bedömer att skolan saknar gemensamma rutiner och former för att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Ett arbete för att skapa en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev har påbörjats på skolan. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan intensifierar sitt arbete med att upprätta dessa planer för varje elev.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt Lpo 94 skall skolans resultat följas upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. På Kullens skola finns en öppenhet för att utveckla nya arbetssätt. Personal inom såväl träningsskolan som grundskolan samarbetar och söker ta till vara vandrars kompetens. De uppger dock att detta samarbete ibland är svårt att organisera och utveckla för att tid för planering, uppföljning och utvärdering inte finns. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att för att säkra möjligheten till ett systematiskt kvalitetsarbete bör formerna för detta tydligt anges och säkras.

Den kvalitetsredovisning som tas fram redovisar områden som har prioriterats på kommunal nivå. Rektorn uppger att dessa områden inte alltid är de som är mest relevanta för skolans eget utvecklingsbehov. Därmed riskerar kvalitetsredovisningen, enligt inspektörernas bedömning, att inte vara förankrad i skolans verksamhet. Den är inte heller förankrad hos personalen. Det gör att kvalitetsredovisningen inte är ett aktivt redskap i skolans kvalitetsarbete utan den utgör i hög utsträckning ett underlag för kommunens kvalitetsredovisning. Inspektörerna vill påpeka att det fr.o.m. den 15 augusti 2005 finns krav på att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inspektörerna bedömer att arbetet med skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas så att den blir ett redskap för skolans kvalitetsarbete.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn är vid inspektionstillfället som tidigare nämnts relativt nytillträdd på sin tjänst. Personal och elever uppger att han har lagt stor kraft på att bli förtrogen med verksamheten. Personal vid träningsskolan uppger att den ansvarsfördelning som idag råder mellan rektorn och en av de biträdande rektorerna försvårar deras samarbete. Personalen uppger vid samtal med inspektörerna att ledningen avseende pedagogiska frågor behöver utvecklas. De uttrycker förhoppningar om att rektorn skall utmana dem pedagogiskt då han nu är förtrogen med skolans verksamhet. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten och att förutsättningar finns för att utveckla det pedagogiska ledarskapet.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen,

personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång

Enligt grundskoleförordningen skall styrelsen för skolan erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Elevens val skall syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Vid Kullens skola uppger grundskolans elever i årskurserna 1–3 att de inte har elevens val. Grundskolans elever i de högre årskurserna har elevens val en gång i veckan men uppger att de inte alltid erbjuds att göra ett val utifrån ett allsidigt urval av ämnen. De elever som inte gjort sina läxor under veckan måste göra färdigt dessa innan de får lov att göra ett aktivt val. Detta överensstämmer inte med bestämmelserna eller intentionerna med elevens val. Inspektörerna bedömer att elevens val inte anordnas enligt bestämmelserna för grundskolans elever vid Kullens skola. Eleverna i träningsskolan får med hjälp av digitala bilder föreställande olika aktiviteter göra aktiva val.

Vid tillfället för inspektionen framkommer det att svenska som andraspråk anordnas för de elever som behöver det i form av undervisning utanför klassens ram, som en form av stödundervisning vid ett eller ett par tillfällen i veckan. Vem som fattar beslut att eleverna skall undervisas i svenska som andraspråk är oklart. Inspektörerna vill framhålla att ämnet svenska som andraspråk är ett självständigt ämne med egen kursplan och inte skall betraktas som ett stödämne till svenska som modersmål. De elever som har behov av svenska som andraspråk skall följa detta ämnes kursplan även inom den undervisning som bedrivs i klassrumssituationen. Utvärdering och planering av deras kunskapsutveckling skall ske utifrån de mål som finns för detta ämne. Inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk ej anordnas enligt gällande bestämmelser.

Inspektörerna har med de intervjuade diskuterat skolans tillgång till personal, läromedel och övriga materiella resurser. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan därvidlag har förutsättningar för att eleverna skall kunna nå de nationella målen.

Datum	Ort
2006-12-19	Göteborg

Anna Wide
Astrid Halling